

Jaskanis, Danuta

Konferencja naukowa w Białymstoku w 20-lecie terenowych badań nad Jaćwieżą

Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 2, 292-294

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Danuta Jaskanis

KONFERENCJA NAUKOWA W BIAŁYMSTOKU W 20-LECIE TERENOWYCH BADAŃ NAD JAĆWIEŻĄ

W dniach 3 i 4 października 1975 roku obradowała w Białymstoku II Konferencja Nauk Historycznych „Jaćwież w badaniach 1955—1975”, zorganizowana przez Białostockie Towarzystwo Naukowe i Muzeum Okręgowe w Białymstoku. Jej celem było podsumowanie prac badawczych prowadzonych pod nadzorem Kompleksowej Ekspedycji Jaćwieskiej oraz Działu Archeologicznego i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych z Muzeum Okręgowego w Białymstoku. Ocenie dorobku miało towarzyszyć wysunięcie postulatów badawczych odnośnie do kierunków prac terenowych, kameralnych oraz działalności wydawniczej w latach następnych, związanych tematycznie z problematyką Jaćwieży.

W konferencji uczestniczyło ponad 100 uczestników, przybyłych ze wszystkich naukowych ośrodków i licznych muzeów w Polsce oraz z zagranicy. Przybyła między innymi kilkusobowa grupa uczonych szwedzkich z Lundu z prof. dr. Knutem Olofem Falkiem, wybitnym slawistą, od wielu lat zajmującym się badaniami nazewnictwa miejscowego i wód na Suwalszczyźnie, dawnej ziemi Jaćwieży.

Konferencja dała sposobność udekorowania wyróżnionych badaczy honorowymi odznakami „Zasłużony Białostoczczyźnie”, które wręczył wicewojewoda białostocki mgr Zenon Świtaj. Złotą odznakę otrzymał prof. Knut Olof Falk, srebrną mgr Dagmar Falk (Lund) i prof. dr Jerzy Wiśniewski (PAN — Oddz. w Krakowie). Mgr Świtaj przekazał jednocześnie uczestnikom pozdrowienia w imieniu władz wojewódzkich i życzenia pomyślności w dalszych badaniach nad dziejami ziemi białostockiej.

W toku obrad, którym kolejno przewodniczyli: prof. dr Tadeusz Dzierżycz-Rogalski, doc. dr Jerzy Gąssowski, prof. dr Jan Safarewicz, doc. dr Jerzy Okulicz, wygłoszono 21 referatów z dziedziny archeologii, historii, antropologii, etnografii, dialektologii, onomastyki i botaniki. Wygłoszono w kolejności następujące referaty:

mgr Danuta Jaskanis (Białystok), *Rola Kompleksowej Ekspedycji Jaćwieskiej w tworzeniu dorobku Białostockiego Towarzystwa Naukowego i muzeów w regionie białostockim;*

prof. dr Jan Safarewicz (Kraków), *Studia Profesora Knuta Olofa Falka nad nazwami wód suwalskich;*

prof. dr Knut Olof Falk (Lund), *Uwagi o jaćwieskim substracie hydronimicznym na Suwalszczyźnie;*

dr Jan Jaskanis (Białystok), *Jaćwież w badaniach archeologicznych. Stan i perspektywy badawcze*;

dr Jan Tyszkiewicz (Warszawa), *Najważniejsze problemy historiografii Jaćwieży*;

doc. dr Jan Powierski (Gdańsk), *Rola Jaćwieży w walce ludów bałtyjskich z agresją krzyżacką*;

doc. dr Jerzy Nalepa (Lund), *W sprawie siedzib Jaćwiegów*;

dr Łucja Okulicz (Warszawa), *Kształtowanie się osadnictwa bałtyjskiego we wczesnej epoce żelaza we wschodniej części Mazur*;

doc. dr Jerzy Okulicz (Warszawa), *Grupa węgorzewska kultury zachodniobałtyjskiej a zagadnienie „Soudinoi” Ptolemeusza*;

prof. dr Tadeusz Dzierżykray-Rogalski (Warszawa), *Z problematyki badań nad demografią dawnych mieszkańców ziem jaćwieskich*;

mgr Marian Kaczyński (Warszawa), *Południowa strefa osadnictwa bałtyjskiego na obszarze Jaćwieży w I tys. n.e.*;

prof. dr Bazyli Czczuga, dr Edward Kłyszejko (Białystok), *Drzewostan obszaru jaćwieskiego u schyłku starożytności*;

prof. dr Bazyli Czczuga, mgr Wiesława Kossacka (Białystok), *Rośliny uprawne w I tys. n. e. z obszaru kultury zachodniobałtyjskiej w dorzeczu Czarnej Hańczy*;

prof. dr Knut Olof Falk (Lund), *O metodyce badań terenowych Szwedzkiej Ekspedycji Jaćwieskiej*;

dr Michał Kondratiuk (Warszawa), *Badania onomastyczne w Białostockiem*;

dr Irena Halicka (Białystok), *Nazwy miejscowe wschodniego Mazowsza i północnego Podlasia*;

doc. dr Tadeusz Zdanczewicz (Poznań), *Nazwy terenowe miejscowe z litewskimi apelatywami geograficznymi „bala”, „brasta”, „raistas”, „lanka”, „pieva” na Suwalszczyźnie*;

prof. dr Jerzy Wiśniewski (Kraków), *Badania nad dziejami osadnictwa ziem dawnej Jaćwieży i jej pogranicza*;

dr Marian Pokropek (Warszawa), *Świadomość zróżnicowania kulturowego na przykładzie współczesnego pogranicza bałtyjsko-słowiańskiego w Polsce północno-wschodniej*;

mgr Wojciech Smoczyński (Kraków), *Z badań nad litewską gwarą Dzułków okolic Puńska*;

dr Barbara Falińska, dr Iryda Grek-Pabisowa, dr A. Kowalska, dr Stanisław Glinka (Warszawa), *Stan i perspektywy badań dialektologicznych regionu białostockiego*.

Obrazy podsumował dr Jan Jaskanis — prezes Białostockiego Towarzystwa Naukowego i dyrektor Muzeum Okręgowego stwierdzając, iż konferencja osiągnęła zamierzone cele. W sposób rzeczowy i gruntowny oceniono dotychczasowe wysiłki badawcze, szczególnie owocne w dziedzinie archeologii, badań lingwistycznych oraz studiów historycznych nad dziejami osadnictwa. Zebrane materiały w niektórych wypadkach wymagają jeszcze opracowania i ogłoszenia drukiem, co staje się jednym z głównych zadań w najbliższej przyszłości. Stwierdzono potrzebę między innymi badań Jaćwieży wczesnośredniowiecznej w większym niż dotychczas stopniu oraz rozszerzenia badań

terenowych różnych specjalności naukowych, dotychczas koncentrowanych na Suwalszczyźnie, także na tereny położone nad Biebrzą i górną Narwią. Uznano przy tym za nieodzowne dalsze uczestnictwo w badaniach Jaćwieży muzeów Białegostoku i Suwałk, zwłaszcza w zakresie archeologii. Podjęto także decyzję ponownego powołania interdyscyplinarnego zespołu badawczego, kontynuującego wysiłki Kompleksowej Ekspedycji Jaćwieskiej. Wynikiem prowadzonych w najbliższych latach badań powinna być monografia Jaćwieży, przygotowana na 700 rocznicę zagłady ludu jaćwieskiego.

Po pierwszym dniu obrad w godzinach wieczornych odbyło się w salach Muzeum Okręgowego w ratuszu spotkanie uczestników konferencji z przedstawicielami władz politycznych i administracyjnych: wojewodą suwalskim mgr. Eugeniuszem Złotorzyńskim i wicewojewodą białostockim mgr. Zenonem Świtajem oraz sekretarzem Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Białymstoku dr Haliną Piotrowską-Olczak. Nazajutrz, 5 października, uczestnicy konferencji udali się na wycieczkę, zwiedzając zabytki i ekspozycje muzealne w Białymstoku, Choroszczy, Tykocinie i Supraślu.